

Länsstyrelsen
Örebro län

Sture Marklund

Direkt: 010-2248759

Sture.Marklund@lansstyrelsen.se

BESLUT
2015-06-09

17
Dnr 511-305-2012

Bilaga 3. SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET ULLAVI KLINT I ÖREBRO KOMMUN

1. Beskrivningsdel

Ullavi klint utgör en markant del av Kilsbergens förkastningsbrant mot Närkeslätten. Klippstup och betydande nivåskillnader medför stora variationer i livsmiljöer för områdets biologiska mångfald. Längs med förkastningen går också högsta kustlinjen och bergssidorna nedanför denna har varit utsatta för intensiv svallning och stora klapperfältsområden och serier av fornstrandvallar finns i området. Berggrunden är delvis kalkhaltig vilket bidrar till den rika biologiska mångfalden. Branterna i östra kanten av Ullavi klint är en plats där de intensiva rörelser som format Kilsbergsförkastningen kan beskådas. Förkastningen bildades för 250-300 miljoner år sedan då spänningar uppstod i jordskorpan i samband med begskedjebildning söderut i Europa. Förkastningen avgränsar högre liggande delar i väster från Närkeslätten i öster. Bergarten på Ullavi klint består av diabas ofta med större strökorn av fältspaten plagioklas. Diabas är en bergart som innehåller mycket magnesium och kalcium.

1.1 Prioriterade naturvärden

Området ingår i värdetrakt för barrskog i regional strategi för formellt skydd av skog och är av riksintresse för naturvård. Områdets topografi, exponering, markkemi, hydrologi och markanvändningshistoria har medfört att skogsmiljön med inslag av små ängsfragment och hållmarksimpediment hyser en mycket rik biologisk mångfald knuten till såväl fauna som flora.

I området finns kalkbarrskogar som i den nationella strategin för formellt skydd av skog anges som en prioriterad skogstyp som Sverige har ett internationellt ansvar för att prioritera i skyddet. Detsamma gäller för de fragment av hassellundar som förekommer i området. I strategin nämns också högbonitetsskogar som en nationellt underrepresenterad skogstyp som skall prioriteras i skyddsarbetet.

Ullavi klint ger förutom de rika botaniska och zoologiska intrycken och upplevelsen av den magnifika fornborgen även en mycket fin utblick över

Närkeslätten och är ett närbeläget och mycket omtyckt utflyktsmål för Örebroarna.

Skogarna i området domineras av tall och gran där tallen dominerar på tunna jordar och granen där jordtäcket är djupare. Rönn, asp, sälg, skogsalm och ask förekommer i de branta sluttningarna. Hassel, skogstry, tibast och olvon förekommer i buskskiktet. I fältskiktfloran i klippstupet nedanför fornborgen på bergets krön växer kalkgynnad flora som tulkört, blodnäva, vippärt, monke mm. Blåsippor är karakteriska för den kalkpåverkade skogen nedanför branten. Flera orkidéarter har noterats i området bl a den mycket sällsynta rödsysslan (VU) samt skogsknipprot, nästrot, grönkulla, korallrot, skogsnycklar, jungru marie nycklar, nattviol och knärot. På fragment av lågörtängar har noterats fältgentiana (EN), rutlåsbräken *Botrychium matricarifolium* (EN) och höstlåsbräken *B. multifidum* (NT). I mosskiktet växer arter som *Asterella ludwigii*, *Neckera crispa*, *Encalypta ciliata*, *Timnia austriaca*, *Campylium halleri*, *Hypnum fastigiatum* och *Seligeria fastigiata*, *Brachythecium tommasinii* (NT) och *Grimmia decipiens* (NT). Bland lavarna kan nämnas förekomsten av *Lobaria scrobiculata* (NT), *Buellia leptocline* och *Cryptothele permiscens*.

I områdets kalkpåverkade skogar finns en rad sällsynta svamparter noterade, vilka kvarlever här som ett resultat av kontinuitet i skogsskikt, tillgång på död ved och mycorrhizabildning. Här växer tex den rödlistade jättemusseron, *Tricholoma colossus* (NT), *Tricholoma atosquamosum* (VU), kejsarskivlingen *Catathelasma imperiale* (VU) samt en rad spindlingar t ex de mycket sällsynta *Cortinarius corrosus* (VU), *C. pseudoglaucopus* (VU), *C. cumatilis* (VU) och *C. fraudulosus* (VU). Vidare en rad taggsvampar bl a *Hydnellum aurantiacum* (NT), *H. geogenium* (VU), *H. suaveolens* (NT), *Phellodon niger* (NT), *P. tomentosus* (NT) och de starkt hotade arterna *Sarcodon versipellis* (EN) och *S. leucopus* (EN). På asplågor växer kandelabersvamp *Artomyces pyxidatus* (NT) och veckticka *Anthrodia pulvinascens* (NT). Den mycket sällsynta fingersvampen *Ramaria laargenti* (VU) växer i områdets grandominerade kalbarrskog.

På barrträdslågor växer ullticka (NT) och gränsticka (NT) och på asplågor kandelabersvamp (NT) och veckticka (NT). I branterna finns inslag av mycket gamla tallar på vilka växer talticka (NT). På skuggigt belägna aspstammar växer aspgelélav, *Collema subnigrescens* (NT) och läderlappslav, *Collema nigrescens* (NT). På lågor i den skuggiga granskogen växer den mycket sällsynta och strakt hotade skugglobmossan, *Tritomaria exsecta* (EN).

Den solexponerade branten erbjuder varma miljöer vilka attraherar bl a hasselmus och den sällsynta hasselsnoken (VU) som här också gynnas av den mängd ursvallat klapper som erbjuder goda övervintringsmöjligheter. I

branterna förekommer också sällsynta inslag av värmeälskande vedskalbaggar som spindelbock (NT), myskbock och sälgvedbock.

Från Kilsbergsplatån rinner såväl permanenta som tillfälliga bäckar nedför sluttningarna och ger grund för sin speciella biologiska mångfald. I anslutning till dessa bäckar växer bl a stor skogsbäckmossa, *Hygrohypnum subeugyrium* (VU).

1.2 Enskilda och allmänna intressen vid förvaltningen

Enskilda intressen finns i form av ledningsrätter. Jakt är tillåten i området och uttransport av älg, hjort och vildsvin får ske med fordon som inte ger långsiktigt bestående skador på mark och vegetation. Kulturvärden finns i form av en fornborg skyddad av kulturmiljölagen.

2. Plandel

2.1 Skötselområde barrblandskog med ingående hållmarker och strandmiljöer

2.1.1 Bevarandemål

Flerskiktade barrblandskogar av naturskogskaraktär med rik förekomst av åldriga träd samt med ingående lövbestånd i form av bl a hasselbestånd, aspkloner och ädellövvinslag. I buskskiktet ska inslag av skogstry, tibast och olvon förekomma. Mängden död ved ska uppgå till minst 15 skm³ per ha.

I området ska finnas livskraftiga bestånd av hasselmus och hasselsnok. Vidare ska bland kärlväxter förekomma rödsyssla, knärot, nästrot, blodnäva, vårärt och monke. Bland marksvamparna skall förekomma minst 6 av de ovan angivna som VU eller EN beskrivna arterna.

2.1.2 Åtgärder

- Fri utveckling ska gälla som grund för skötseln.
- Invasiva träd- och buskarter ska vid behov elimineras. Åtgärderna fokuseras initialt på förekomsten av häggmispel.
- Gynnande av hassel genom eliminering av främst gran.

- Gynnande av stor blåklocka såsom viktig för rödsysslans långsiktiga överlevnad. Detta kan ske genom bl a ljusöppning, försiktig markberedning och frösådd.

2.2 Skötselområde fornborgsområdet

2.2.1 Bevarandemål

Fornborgsområdet ska vara ett i huvudsak öppet landskap med rik solinstrålning och varma miljöer. Buskage i området ska utformas så att de bildar stråk med god konnektivitet som kan gynna hasselmus och hasselsnok. Enstaka pelarenar och låga blommande träd ska förekomma. Klipp- och torrängsfloran ska vara rik. Fornborgen ska kunna upplevas på ett bra sätt.

2.2.2 Åtgärder

- Busk- och slyröjning

2.3 Skötsel av anordningar för friluftslivet

2.3.1 Åtgärder

Parkering

Parkering ska i enlighet med avtal anordnas på plats angiven på skötselplanekarta.

Stig

Ett stigsystem ska anläggas och utmärkas med läge enligt skötselplanekarta. Stigarna följer i huvudsak ett redan befintligt stignät.

Reservatsinformation

Informationsskylt ska uppsättas och underhållas vid parkering och i övrigt där ingångar till reservatet kommer att finnas. Lägena framgår av skötselplanekarta. Skylt ska också finnas vid fornborgen där även information om länets fornborgar ska finnas. En varningsskylt för risken att falla utför klippstupet skall sättas upp.

2.4 Naturreservatets utmärkning i terrängen

Markeringarna ska göras utifrån Lantmäteriets gränsutsättning och för övrigt i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

2.5 Tillsyn

Länstyrelsen svarar för tillsynen av reservatet.

2.6 Sammanfattning och prioritering av åtgärder

Åtgärd	Prioritet	Mål med åtgärden	När	Var	Frekvens
Anläggande av parkering	1	Ökad tillgänglighet	Finns redan	Se skötselplanekarta	-
Underhåll av parkering	2	Ökad tillgänglighet	Vid behov	Se skötselpanekarta	Vid behov
Uppsättning av informationstavlor	1	Ökad tillgänglighet	Inom 1 år	Se skötselplanekarta	Engångsåtgärd
Anläggande av stigsystem	1	Ökad tillgänglighet	5 år	Se skötselplanekarta	Engångsåtgärd
Underhåll av stigsystem	2	Ökad tillgänglighet	Vid behov	Se skötselplanekarta	Vid behov
Eliminering av invasiva arter	2	Invasiv art	Inom 5 år	Gäller hela reservatet	Vid behov
Gynnande av hasselbestånd och ädellöv	2	Biologisk mångfald	Vid behov	Reservatets sydbrant	Vid behov
Gynnande av rödsyssla	2	Biologisk mångfald	Vid behov	Gäller hela natureservatet	Vid behov
Vård av fornborgsområde	2	Biologisk mångfald, antikvariska motiv	Inom 5 år	Fornborgsområdet	Vart 3.e år

